ISSN 1977-0901

Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

C 77 E

Έκδοση στην ελληνική γλώσσα

Ανακοινώσεις και Πληροφορίες

57ο έτος

15 Μαρτίου 2014

Ανακοίνωση αριθ. | Περιεχόμενα | Σελίδα

III *Προπαρασκευαστικές πράξεις*

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

2014/C 77 E/01 Θέση (ΕΕ) αριθ. 2/2014 του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση ενόψει της έκδοσης οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις ελάχιστες προϋποθέσεις για την προαγωγή της κινητικότητας των εργαζομένων μεταξύ των κρατών μελών με τη βελτίωση της απόκτησης και της διατήρησης δικαιωμάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης

Εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 17 Φεβρουαρίου 2014 [1] 1

EL

[1] Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ

III

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΘΕΣΗ (ΕΕ) αριθ. 2/2014 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΕ ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

ενόψει της έκδοσης οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις ελάχιστες προϋποθέσεις για την προαγωγή της κινητικότητας των εργαζομένων μεταξύ των κρατών μελών με τη βελτίωση της απόκτησης και της διατήρησης δικαιωμάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης

Εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 17 Φεβρουαρίου 2014

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2014/C 77 E/01)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 46,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής [1],

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία [2],

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων αποτελεί μία από τις θεμελιώδεις ελευθερίες της Ένωσης. Στο άρθρο 46 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), ορίζεται ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, λαμβάνουν, με οδηγίες, τα αναγκαία μέτρα για να πραγματοποιηθεί η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, όπως ορίζεται στο άρθρο 45 ΣΛΕΕ. Στο άρθρο 45 ΣΛΕΕ, ορίζεται ότι η ελευθερία μετακίνησης των εργαζομένων εμπεριέχει, μεταξύ άλλων, το δικαίωμα να αποδέχονται προσφορές εργασίας και να διακινούνται ελεύθερα για τον σκοπό αυτόν εντός της επικρατείας των κρατών μελών. Η παρούσα οδηγία προάγει την κινητικότητα των εργαζομένων με τη μείωση των εμποδίων της κινητικότητας που οφείλονται σε ορισμένους κανόνες σχετικά με τα συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης που συνδέονται με σχέση εργασίας.

(2) Η κοινωνική προστασία των εργαζομένων σε θέματα συνταξιοδότησης εξασφαλίζεται από τα εκ του νόμου συστήματα κοινωνικής ασφάλισης, τα οποία συμπληρώνονται από τα συμπληρωματικά συστήματα συνταξιοδότησης που συνδέονται με τη σύμβαση εργασίας και γίνονται όλο και πιο συνήθη στα κράτη μέλη.

(3) Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο διαθέτουν ευρεία διακριτική ευχέρεια όσον αφορά την επιλογή των καταλληλότερων μέτρων για την επίτευξη του στόχου του άρθρου 46 ΣΛΕΕ. Το σύστημα συντονισμού που προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 [3] και στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 883/2004/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [4] και, ειδικότερα, οι κανόνες που ισχύουν σε θέματα συνυπολογισμού των περιόδων ασφάλισης δεν αφορούν τα συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης, με εξαίρεση τα συστήματα που ορίζονται ως νομοθεσία στους κανονισμούς αυτούς ή που έχουν αποτελέσει αντικείμενο σχετικής δήλωσης από ένα κράτος μέλος δυνάμει των κανονισμών αυτών.

[1] ΕΕ C 185 της 8.8.2006, σ. 37.

[2] Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 20ής Ιουνίου 2007 (ΕΕ C 146 E της 12.6.2008, σ. 217) και θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση της 17ης Φεβρουαρίου 2014. Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της … (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

[3] Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας (ΕΕ L 149 της 5.7.1971, σ. 2).

[4] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης (ΕΕ L 166 της 30.4.2004, σ. 1).

(4) Η οδηγία 98/49/ΕΚ του Συμβουλίου [1] αποτελεί ένα πρώτο ειδικό μέτρο που έχει σκοπό να βελτιώσει την άσκηση του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων σε σχέση με τα συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης.

(5) Στόχος της παρούσας οδηγίας είναι η περαιτέρω διευκόλυνση της κινητικότητας των εργαζομένων μεταξύ των κρατών μελών με τη βελτίωση της απόκτησης και της διατήρησης δικαιωμάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης των μελών των εν λόγω συστημάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης.

(6) Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στην απόκτηση και διατήρηση δικαιωμάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης εργαζομένων που κυκλοφορούν εντός ενός και μόνου κράτους μέλους. Τα κράτη μέλη μπορούν να εξετάσουν το ενδεχόμενο να αξιοποιήσουν τις εθνικές τους αρμοδιότητες για να επεκτείνουν τους εφαρμοστέους δυνάμει της παρούσας οδηγίας κανόνες σε μέλη του συστήματος που αλλάζουν απασχόληση εντός ενός και μόνου κράτους μέλους.

(7) Ένα κράτος μέλος μπορεί να ζητά από τους αποχωρούντες εργαζόμενους που μετακινούνται σε άλλο κράτος μέλος να ενημερώνουν αναλόγως τα συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησής τους.

(8) Πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα και η ειδική φύση των συστημάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης καθώς και οι διαφορές τους εντός και μεταξύ των κρατών μελών. Η δημιουργία νέων συστημάτων, η βιωσιμότητα των υφιστάμενων συστημάτων, καθώς και οι προσδοκίες και τα δικαιώματα των σημερινών μελών συνταξιοδοτικού συστήματος, θα πρέπει να προστατευθούν επαρκώς. Επιπλέον, στην παρούσα οδηγία θα πρέπει να ληφθεί ιδιαίτερα υπόψη ο ρόλος που διαδραματίζουν οι κοινωνικοί εταίροι στη διαμόρφωση και εφαρμογή των συστημάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης.

(9) Η παρούσα οδηγία δεν αμφισβητεί το δικαίωμα των κρατών μελών να οργανώνουν τα συνταξιοδοτικά τους συστήματα. Τα κράτη μέλη παραμένουν εξ ολοκλήρου αρμόδια για την οργάνωση αυτών των συστημάτων και, κατά τη μεταφορά της παρούσας οδηγίας στην εθνική νομοθεσία, δεν υποχρεούνται να θεσπίσουν νομοθεσία που να προβλέπει τη δημιουργία συστημάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης.

(10) Η παρούσα οδηγία δεν περιορίζει την αυτονομία των κοινωνικών εταίρων όταν είναι υπεύθυνοι για τη δημιουργία και τη διαχείριση συνταξιοδοτικών συστημάτων, με την προϋπόθεση ότι μπορούν να εξασφαλίσουν τα αποτελέσματα που καθορίζονται από την παρούσα οδηγία.

(11) Η παρούσα οδηγία αφορά όλα τα συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης που έχουν συσταθεί σύμφωνα με τις εθνικές νομοθετικές διατάξεις και πρακτικές και προσφέρουν συμπληρωματικές συνταξιοδοτικές παροχές για τους εργαζόμενους, όπως οι ομαδικές ασφαλιστικές συμβάσεις ή τα συστήματα που λειτουργούν σε διανεμητική βάση και έχουν συμφωνηθεί με έναν ή περισσοτέρους κλάδους ή τομείς, τα κεφαλαιοποιητικά συστήματα ή οι υποσχέσεις συνταξιοδότησης που υποστηρίζονται από λογιστικά αποθέματα ή οποιεσδήποτε συλλογικές ή άλλες συγκρίσιμες συμφωνίες.

(12) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης ή, κατά περίπτωση, σε υποτομείς αυτών των συστημάτων που έχουν κλείσει, με αποτέλεσμα να μην είναι πλέον δυνατή η εγγραφή νέων μελών, διότι η θέσπιση νέων κανόνων θα μπορούσε να σημαίνει αδικαιολόγητη επιβάρυνση αυτών των συστημάτων.

(13) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να επηρεάζει οιεσδήποτε ρυθμίσεις για την εγγύηση από την αφερεγγυότητα ή για την παροχή αποζημιώσεων οι οποίες δεν αποτελούν μέρος συστήματος συμπληρωματικής συνταξιοδότησης συνδεόμενου με σχέση εργασίας και οι οποίες αποσκοπούν στην προστασία των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων των εργαζομένων σε περίπτωση αφερεγγυότητας της επιχείρησης ή του συστήματος συνταξιοδότησης. Κατά τον ίδιο τρόπο, η παρούσα οδηγία δεν πρέπει να επηρεάζει τα εθνικά αποθεματικά συνταξιοδοτικά ταμεία.

(14) Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να εφαρμόζεται μόνο στα συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης που το δικαίωμα υφίσταται δυνάμει σχέσης εργασίας και συνδέεται με τη συμπλήρωση ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης ή την εκπλήρωση άλλων προϋποθέσεων, όπως ορίζονται από το σύστημα ή την εθνική νομοθεσία. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται σε ατομικές συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, εκτός αυτών που συνάπτονται μέσω σχέσης εργασίας. Όταν οι παροχές αναπηρίας ή επιζώντων συνδέονται με συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης, το δικαίωμα σε αυτές τις παροχές μπορεί να διέπεται από ειδικούς κανόνες. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει την υφιστάμενη εθνική νομοθεσία και τους κανόνες των συστημάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης που αφορούν αυτούς τους ειδικούς κανόνες.

(15) Κατ' αποκοπή πληρωμή, η οποία δεν συνδέεται με εισφορές για συμπληρωματική παροχή συντάξεων, η οποία πραγματοποιείται άμεσα ή έμμεσα στο τέλος της εργασιακής σχέσης και η οποία χρηματοδοτείται αποκλειστικά από τον εργοδότη, δεν θα πρέπει να θεωρείται ως συμπληρωματική σύνταξη κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας.

(16) Δεδομένου ότι η συμπληρωματική παροχή συντάξεων αποκτά ολοένα μεγαλύτερη σημασία ως μέσο διασφάλισης του βιοτικού επιπέδου στα γηρατειά σε πολλά κράτη μέλη, πρέπει να βελτιωθούν οι όροι απόκτησης και διατήρησης των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, ώστε να μειωθούν τα εμπόδια για την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων μεταξύ των κρατών μελών.

(17) Το γεγονός ότι, σε ορισμένα συμπληρωματικά συνταξιοδοτικά συστήματα, τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα μπορούν να χαθούν, εάν η εργασιακή σχέση του εργαζομένου λήξει προτού συμπληρώσει έναν ελάχιστο χρόνο υπαγωγής στο σύστημα («περίοδος θεμελίωσης δικαιώματος») ή προτού συμπληρώσει την ελάχιστη ηλικία («ηλικία θεμελίωσης δικαιώματος»), μπορεί να εμποδίσει τους εργαζόμενους που μετακινούνται μεταξύ κρατών μελών να αποκτήσουν επαρκή συνταξιοδοτικά δικαιώματα. Η μακρά περίοδος αναμονής που απαιτείται για τη συμμετοχή σε συνταξιοδοτικό σύστημα δύναται να έχει παρόμοιο αποτέλεσμα. Οι συνθήκες αυτές συνιστούν επομένως εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων. Αντιθέτως, οι απαιτήσεις ελάχιστης ηλικίας για την υπαγωγή στο σύστημα δεν αποτελούν εμπόδιο στην ελεύθερη κυκλοφορία και, επομένως, δεν ρυθμίζονται από την παρούσα οδηγία.

[1] Οδηγία 98/49/ΕΚ του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 1998, σχετικά με την προστασία των δικαιωμάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης των μισθωτών και των μη μισθωτών που μετακινούνται εντός της Κοινότητας (ΕΕ L 209, της 25.7.1998, σ. 46).

(18) Οι προϋποθέσεις θεμελίωσης δεν θα πρέπει να εξομοιώνονται προς άλλους όρους που τίθενται για την απόκτηση δικαιώματος προσόδου όσον αφορά το στάδιο της πληρωμής σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή βάσει των κανόνων ορισμένων συστημάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης ιδίως των συστημάτων καθορισμένων εισφορών. Παραδείγματος χάριν, η περίοδος ενεργού συμμετοχής σε συνταξιοδοτικό σύστημα, την οποία ο ασφαλισμένος θα πρέπει να συμπληρώσει αφού καταστεί δικαιούχος συμπληρωματικής σύνταξης ώστε να ζητήσει σύνταξη υπό μορφή ετήσιας προσόδου ή κεφαλαίου, δεν συνιστά περίοδο θεμελίωσης.

(19) Όταν μία σχέση εργασίας λήγει πριν ο αποχωρών εργαζόμενος σωρεύσει θεμελιωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα και εφόσον το σύστημα ή ο εργοδότης επωμίζεται τον επενδυτικό κίνδυνο, ιδίως σε συστήματα καθορισμένων παροχών, το σύστημα θα πρέπει πάντοτε να προβλέπει την επιστροφή των συνταξιοδοτικών εισφορών του αποχωρούντος εργαζομένου. Όταν η σχέση εργασίας λήγει πριν ο αποχωρών εργαζόμενος σωρεύσει θεμελιωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα και εφόσον ο αποχωρών εργαζόμενος επωμίζεται τον επενδυτικό κίνδυνο, ιδίως σε συστήματα καθορισμένων εισφορών, το σύστημα μπορεί να προβλέπει την επιστροφή της αξίας των επενδύσεων που προέκυψε από αυτές τις εισφορές. Η επενδυτική αξία μπορεί να είναι είτε υψηλότερη είτε χαμηλότερη από τις εισφορές που έχει καταβάλει ο αποχωρών εργαζόμενος. Εναλλακτικά, το σύστημα επιστρέφει το ποσό των εισφορών.

(20) Οι αποχωρούντες εργαζόμενοι θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να διατηρούν τα θεμελιωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματά τους ως αδρανοποιημένα δικαιώματα στο σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης στο οποίο θεμελιώθηκε το δικαιωμά τους. Όσον αφορά τη διατήρηση των αδρανοποιημένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, το επίπεδο προστασίας μπορεί να θεωρείται ισοδύναμο όταν, ιδίως στα πλαίσια συστήματος καθορισμένων εισφορών, παρέχεται στους αποχωρούντες εργαζομένους η δυνατότητα αποδέσμευσης της αξίας των θεμελιωμένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων τους σε σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης το οποίο πληροί τους όρους της παρούσας οδηγίας.

(21) Σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική θα πρέπει να ληφθούν μέτρα ώστε να εξασφαλισθεί η διατήρηση των αδρανοποιημένων δικαιωμάτων ή της αξίας τους. Η αξία των δικαιωμάτων κατά την αποχώρηση του ασφαλισμένου από το σύστημα θα πρέπει να καθορίζεται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική. Κατά την αναπροσαρμογή της αξίας των εν λόγω δικαιωμάτων, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη η ιδιαίτερη φύση του συστήματος, τα συμφέροντα των εν αναμονή δικαιούχων, τα συμφέροντα των λοιπών ενεργών μελών του συστήματος και τα συμφέροντα των συνταξιοδοτημένων δικαιούχων.

(22) Η παρούσα οδηγία δεν δημιουργεί την υποχρέωση θέσπισης ευνοϊκότερων όρων για τα αδρανοποιημένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα από ό,τι για τα δικαιώματα των ενεργών ασφαλισμένων του συστήματος.

(23) Εάν τα θεμελιωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα ή η αξία των θεμελιωμένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων ενός αποχωρούντος εργαζομένου δεν υπερβαίνουν ένα εφαρμοστέο όριο που καθορίζεται από το εκάστοτε κράτος μέλος και, προκειμένου να αποφευχθούν οι ιδιαίτερα υψηλές διοικητικές δαπάνες που απορρέουν από τη διαχείριση σημαντικού αριθμού αδρανοποιημένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων μικρής αξίας, είναι δυνατόν να δοθεί η δυνατότητα στα συνταξιοδοτικά συστήματα να μην διατηρούν αυτά τα θεμελιωμένα δικαιώματα, αλλά, αντ' αυτού, να καταβάλλουν στον αποχωρούντα εργαζόμενο κεφάλαιο ανάλογο με την αξία των θεμελιωμένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων. Η αξία μεταφοράς ή η καταβολή κεφαλαίου θα πρέπει να καθορίζονται, ενδεχομένως, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική. Τα κράτη μέλη θα πρέπει, ενδεχομένως, να καθορίζουν κατώτατο όριο για τις πληρωμές αυτές, λαμβανομένης υπόψη της επάρκειας του μελλοντικού συνταξιοδοτικού εισοδήματος των εργαζομένων.

(24) Η παρούσα οδηγία δεν προβλέπει τη μεταφορά θεμελιωμένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων. Ωστόσο, προκειμένου να διευκολυνθεί η κινητικότητα των εργαζομένων μεταξύ κρατών μελών, τα κράτη μέλη πρέπει να επιδιώκουν, στο μέτρο του δυνατού και ιδίως σε περίπτωση σύστασης νέων συστημάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης, τη βελτίωση της δυνατότητας μεταφοράς θεμελιωμένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων.

(25) Με την επιφύλαξη της οδηγίας 2003/41/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [1], οι ενεργοί ασφαλισμένοι του συστήματος και οι εν αναμονή δικαιούχοι που ασκούν ή που προτίθενται να ασκήσουν το δικαίωμά τους για ελεύθερη κυκλοφορία πρέπει να ενημερώνονται κατάλληλα, κατόπιν αίτησής τους, όσον αφορά τα συμπληρωματικά συνταξιοδοτικά τους δικαιώματα. Όταν οι παροχές επιζώντων συνδέονται με συστήματα, οι επιζώντες δικαιούχοι θα πρέπει επίσης να έχουν το ίδιο δικαίωμα στην ενημέρωση όπως οι εν αναμονή δικαιούχοι. Τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να ορίζουν ότι οι σχετικές πληροφορίες δεν είναι απαραίτητο να παρέχονται συχνότερα από μία φορά το χρόνο.

(26) Λόγω της πολυμορφίας των συστημάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης, η Ένωση οφείλει να περιοριστεί στον καθορισμό των στόχων προς επίτευξη σε ένα γενικό πλαίσιο και ως, εκ τούτου, η οδηγία αποτελεί το κατάλληλο νομοθετικό μέσο.

(27) Δεδομένου ότι ο στόχος της παρούσας οδηγίας, ήτοι να διευκολυνθεί η άσκηση του δικαιώματος των εργαζομένων για ελεύθερη κυκλοφορία μεταξύ των κρατών μελών, δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη αλλά μπορεί, λόγω του εύρους και των αποτελεσμάτων της, να επιτευχθεί καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση μπορεί να θεσπίσει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας που προβλέπεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα οδηγία περιορίζεται στο ελάχιστο που απαιτείται για την επίτευξη του στόχου της.

[1] Οδηγία 2003/41/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Ιουνίου 2003, για τις δραστηριότητες και την εποπτεία των ιδρυμάτων που προσφέρουν υπηρεσίες επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών (ΕΕ L 235 της 23.9.2003, σ. 10).

(28) Η παρούσα οδηγία καθορίζει τις ελάχιστες προϋποθέσεις, αφήνοντας στα κράτη μέλη τη δυνατότητα θέσπισης ή διατήρησης ευνοϊκότερων διατάξεων. Η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως δικαιολογία για ενδεχόμενη οπισθοδρόμηση σε σχέση με την κατάσταση που επικρατεί ήδη σε κάθε κράτος μέλος.

(29) Η Επιτροπή συντάσσει έκθεση για την εφαρμογή της οδηγίας εντός έξι ετών το πολύ μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της.

(30) Σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις που διέπουν την οργάνωση των συστημάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης, τα κράτη μέλη μπορούν να αναθέσουν στους κοινωνικούς εταίρους, εφόσον αυτοί το ζητήσουν από κοινού, την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας όσον αφορά τις διατάξεις που αναφέρονται σε συλλογικές συμβάσεις, με την προϋπόθεση ότι τα κράτη μέλη λαμβάνουν κάθε αναγκαίο μέτρο ώστε να εξασφαλίζουν ότι είναι ανά πάσα στιγμή σε θέση να εγγυηθούν τα αποτελέσματα που καθορίζονται στην παρούσα οδηγία,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Η παρούσα οδηγία καθορίζει κανόνες για τη διευκόλυνση της άσκησης του δικαιώματος των εργαζομένων για ελεύθερη κυκλοφορία μεταξύ των κρατών μελών, μειώνοντας τα εμπόδια που δημιουργούνται από ορισμένους κανόνες που αφορούν τα συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης που συνδέονται με σχέση εργασίας.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στα συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης, εξαιρουμένων των συστημάτων που καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 883/2004.

2. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στα ακόλουθα συστήματα:

α) συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης τα οποία έχουν παύσει να δέχονται νέα ενεργά μέλη κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας και τα οποία παραμένουν κλειστά σε νέα μέλη,

β) στα συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης τα οποία υπόκεινται σε μέτρα που συνεπάγονται την παρέμβαση διοικητικών φορέων που έχουν συσταθεί βάσει εθνικής νομοθεσίας ή δικαστικών αρχών και τα οποία στόχο έχουν να διαφυλάξουν ή να αποκαταστήσουν την οικονομική τους κατάσταση, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών εκκαθάρισης. Η εξαίρεση αυτή δεν παρατείνεται πέραν του τέλους της παρέμβασης,

γ) στα συστήματα εγγυήσεων σε περιπτώσεις αφερεγγυότητας, στα συστήματα αποζημιώσεων και στα εθνικά συνταξιοδοτικά αποθεματικά, και

δ) σε κατ' αποκοπή πληρωμή του εργοδότη προς τον εργαζόμενο κατά το πέρας της εργασιακής σχέσης του, η οποία είναι άσχετη προς τη σύνταξη.

3. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις παροχές αναπηρίας και/ή επιζώντων που συνδέονται με τα συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης, εξαιρουμένων των ειδικών διατάξεων των άρθρων 5 και 6 που αφορούν τις παροχές επιζώντων.

4. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται μόνον στις περιόδους απασχόλησης που πραγματοποιούνται μετά την μεταφορά της σύμφωνα με το άρθρο 8.

5. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται όσον αφορά την απόκτηση και τη διατήρηση δικαιωμάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης εργαζομένων που κυκλοφορούν εντός ενός και μόνου κράτους μέλους.

Άρθρο 3

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) ως «συμπληρωματική σύνταξη» νοείται η σύνταξη λόγω αποχώρησης που προβλέπεται από τους κανόνες των συστημάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης που έχουν συσταθεί σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική·

β) ως «σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης» νοείται κάθε επαγγελματικό σύστημα συντάξεων λόγω αποχώρησης, το οποίο έχει συσταθεί σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική και συνδέεται με σχέση εργασίας, και το οποίο προορίζεται για τη χορήγηση συμπληρωματικής σύνταξης σε μισθωτούς·

γ) ως «ενεργά μέλη συστήματος» νοούνται οι εργαζόμενοι οι οποίοι, βάσει της τρέχουσας σχέσης εργασίας, έχουν ή πρόκειται να έχουν, αφού εκπληρώσουν τους όρους απόκτησης, δικαίωμα για συμπληρωματική σύνταξη σύμφωνα με τις διατάξεις κάποιου συστήματος συμπληρωματικής συνταξιοδότησης·

δ) ως «περίοδος αναμονής», το χρονικό διάστημα της απασχόλησης, που απαιτείται, είτε βάσει της εθνικής νομοθεσίας είτε βάσει των κανόνων ενός συστήματος συμπληρωματικής συνταξιοδότησης ή από τον εργοδότη, προκειμένου να έχει ο εργαζόμενος τις προϋποθέσεις για να υπαχθεί σε σύστημα·

ε) ως «περίοδος θεμελίωσης», το χρονικό διάστημα της ενεργού συμμετοχής σε ένα σύστημα, που απαιτείται, είτε βάσει της εθνικής νομοθεσίας είτε βάσει των κανόνων ενός συστήματος συμπληρωματικής συνταξιοδότησης, για την θεμελίωση σωρευμένων δικαιωμάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης·

στ) ως «θεμελιωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα» νοούνται όλα τα σωρευμένα δικαιώματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης που έχουν αποκτηθεί μετά την εκπλήρωση των εκάστοτε όρων απόκτησης, βάσει των κανόνων ενός συστήματος συμπληρωματικής συνταξιοδότησης και, όπου αυτό ισχύει, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία·

ζ) ως «αποχωρών εργαζόμενος» νοείται το ενεργό μέλος συστήματος, του οποίου η τρέχουσα σχέση εργασίας τερματίζεται για λόγους ανεξάρτητους από την συμπλήρωση προϋποθέσεων λήψης συμπληρωματικής σύνταξης και το οποίο μετακινείται μεταξύ κρατών μελών·

η) ως «εν αναμονή δικαιούχος» νοείται το πρώην ενεργό μέλος συστήματος που έχει θεμελιωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα σε σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης και δεν του έχει καταβληθεί ακόμη συμπληρωματική σύνταξη από το εν λόγω σύστημα·

θ) ως «αδρανοποιημένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα» νοούνται τα θεμελιωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα που διατηρούνται στο σύστημα στο οποίο σωρεύθηκαν από έναν εν αναμονή δικαιούχο·

ι) ως «αξία των αδρανοποιημένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων» νοείται η κεφαλαιουχική αξία των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων που υπολογίζεται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική.

Άρθρο 4

Όροι απόκτησης δικαιωμάτων βάσει συστημάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται ότι:

α) όταν ορίζεται περίοδος θεμελίωσης ή περίοδος αναμονής, ή αμφότερα, η συνδυασμένη συνολική περίοδος δεν υπερβαίνει επ' ουδενί τα τρία έτη για τους αποχωρούντες εργαζομένους·

β) όταν απαιτείται ελάχιστο όριο ηλικίας για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, το εν λόγω όριο δεν υπερβαίνει τα 21 έτη για τους αποχωρούντες εργαζομένους·

γ) όταν ο αποχωρών εργαζόμενος δεν έχει ακόμη θεμελιώσει συνταξιοδοτικά δικαιώματα κατά τη λήξη της εργασιακής σχέσης, το σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης επιστρέφει τις εισφορές που κατεβλήθησαν από τον αποχωρούντα εργαζόμενο ή για λογαριασμό του, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή με συλλογικές συμβάσεις ή συμβόλαια, ή, σε περίπτωση που ο αποχωρών εργαζόμενος φέρει τον επενδυτικό κίνδυνο, είτε το σύνολο των καταβληθεισών εισφορών είτε την επενδυτική αξία που απέδωσαν οι εν λόγω εισφορές·

2. Τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να επιτρέπουν στους κοινωνικούς εταίρους να θεσπίζουν με συλλογική σύμβαση διαφορετικές διατάξεις, στο βαθμό που οι εν λόγω διατάξεις παρέχουν τουλάχιστον ισοδύναμη προστασία και δεν δημιουργούν εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων.

Άρθρο 5

Διατήρηση των αδρανοποιημένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων

1. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 και 4, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσουν ότι οι αποχωρούντες εργαζόμενοι μπορούν να διατηρούν τα θεμελιωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματά τους στα συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης στα οποία αποκτήθηκαν. Για τους σκοπούς της παραγράφου 2, η αρχική αξία αυτών των δικαιωμάτων υπολογίζεται στο χρονικό σημείο λήξης της τρέχουσας σχέσης εργασίας του αποχωρούντος εργαζομένου.

2. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα αναγκαία μέτρα, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση των κανόνων και της πρακτικής του συστήματος συνταξιοδότησης, ώστε να εξασφαλίζεται ότι η μεταχείριση των αδρανοποιημένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων των αποχωρούντων εργαζομένων και των επιζώντων τους ή των αξιών τους είναι σύμφωνη με την αξία των δικαιωμάτων των ενεργών ασφαλισμένων ή την εξέλιξη των καταβαλλόμενων συνταξιοδοτικών παροχών ή γίνεται με άλλα μέσα που θεωρούνται δίκαια, όπως:

α) όταν τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα στο σύστημα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης αποκτώνται ως δικαίωμα σε ονομαστικό ποσό, διασφαλίζοντας την ονομαστική αξία των αδρανοποιημένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, ή

β) όταν η αξία των σωρευμένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων αλλάζει στο χρόνο, με προσαρμογή της αξίας των αδρανοποιημένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων εφαρμόζοντας:

i. επιτόκιο ενσωματωμένο στο συμπληρωματικό συνταξιοδοτικό σύστημα, ή

ii. αποδόσεις επενδύσεων προερχόμενες από τον καθεστώς συμπληρωματικής σύνταξης,

ή

γ) όταν η αξία των σωρευμένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων προσαρμόζεται π.χ. σύμφωνα με το ποσοστό του πληθωρισμού ή τα επίπεδα αμοιβών, προσαρμόζοντας την αξία των αδρανοποιημένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων με έναν αναλογικό περιορισμό που καθορίζεται από την εθνική νομοθεσία ή έχει συμφωνηθεί από τους κοινωνικούς εταίρους.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν στα συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης να μη διατηρήσουν τα θεμελιωμένα δικαιώματα αποχωρούντος εργαζομένου αλλά να προβούν, με τη συγκατάθεση του εργαζόμενου κατόπιν ενημέρωσής του μεταξύ άλλων και για οφειλόμενες επιβαρύνσεις, σε καταβολή στον αποχωρούντα εργαζόμενο εφάπαξ ποσού ισοδύναμου με την αξία των θεμελιωμένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, στο βαθμό που η αξία των θεμελιωμένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων δεν υπερβαίνει ένα όριο καθοριζόμενο από το εκάστοτε κράτος μέλος. Το εν λόγω κράτος μέλος ενημερώνει την Επιτροπή για το όριο το οποίο εφαρμόζει.

4. Τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να επιτρέπουν στους κοινωνικούς εταίρους να θεσπίζουν με συλλογική σύμβαση διαφορετικές διατάξεις, στο βαθμό που οι εν λόγω διατάξεις παρέχουν τουλάχιστον ισοδύναμη προστασία και δεν δημιουργούν εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων.

Άρθρο 6

Ενημέρωση

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τα ενεργά μέλη συνταξιοδοτικού συστήματος μπορούν, μετά από αίτησή τους, να ενημερώνονται σχετικά με τις συνέπειες μιας ενδεχόμενης λήξης της απασχόλησής τους στα συμπληρωματικά συνταξιοδοτικά δικαιώματά τους.

Συγκεκριμένα, παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τα εξής:

α) τους όρους απόκτησης δικαιωμάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης και τις συνέπειες της εφαρμογής τους σε περίπτωση λήξης της σχέσης εργασίας,

β) την αξία των θεμελιωμένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων τους ή εκτίμηση των θεμελιωμένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων που έχει διενεργηθεί το πολύ 12 μήνες πριν από την ημερομηνία της αίτησης, και,

γ) τους όρους της μελλοντικής μεταχείρισης των αδρανοποιημένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων.

Όταν το σύστημα επιτρέπει νωρίτερα την πρόσβαση σε θεμελιωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα μέσω της καταβολής εφάπαξ ποσού, οι παρεχόμενες πληροφορίες περιλαμβάνουν επίσης γραπτή δήλωση ότι το μέλος θα πρέπει να εξετάσει τη δυνατότητα να λάβει συμβουλές για να επενδύσει το εφάπαξ ποσό για συνταξιοδοτικές παροχές.

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι εν αναμονή δικαιούχοι μπορούν, μετά από αίτησή τους, να ενημερώνονται σχετικά με τα εξής:

α) την αξία των αδρανοποιημένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων τους ή εκτίμηση των αδρανοποιημένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων τους που έχει διενεργηθεί το πολύ 12 μήνες πριν από την ημερομηνία της αίτησης· και

β) τους όρους που διέπουν τη μεταχείριση των αδρανοποιημένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων.

3. Όσον αφορά παροχές επιζώντων που συνδέονται με τα συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης, η παράγραφος 2 εφαρμόζεται για επιζώντες δικαιούχους όσον αφορά την καταβολή των παροχών επιζώντων.

4. Η ενημέρωση παρέχεται με σαφή τρόπο, γραπτώς, και εντός εύλογης χρονικής περιόδου. Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίσουν ότι η ενημέρωση αυτή δεν παρέχεται περισσότερες από μία φορά ετησίως.

5. Οι υποχρεώσεις δυνάμει του παρόντος άρθρου καθορίζονται με την επιφύλαξη και επιπροσθέτως των υποχρεώσεων των ιδρυμάτων επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών σύμφωνα με το άρθρο 11 της οδηγίας 2003/41/ΕΚ.

Άρθρο 7

Ελάχιστες προϋποθέσεις και κατοχύρωση του επιπέδου προστασίας

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν ή να διατηρήσουν ευνοϊκότερες διατάξεις όσον αφορά την απόκτηση των δικαιωμάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης των εργαζομένων, τη διατήρηση των δικαιωμάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης των αποχωρούντων εργαζομένων και τα δικαιώματα ενημέρωσης των ενεργών μελών του συστήματος και των εν αναμονή δικαιούχων από ό,τι εκείνες που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.

2. Η μεταφορά της παρούσας οδηγίας δεν αποτελεί με κανέναν τρόπο λόγο μείωσης των υφιστάμενων δικαιωμάτων για τη απόκτηση και τη διατήρηση δικαιωμάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης ή των δικαιωμάτων ενημέρωσης των μελών του συστήματος ή των δικαιούχων στα κράτη μέλη.

Άρθρο 8

Μεταφορά

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για τη συμμόρφωση προς την παρούσα οδηγία το αργότερο έως … (*), ή εξασφαλίζουν τη θέσπιση, από τους κοινωνικούς εταίρους, των απαιτούμενων διατάξεων με τη μορφή συμφωνίας, έως την εν λόγω ημερομηνία. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα που τους επιτρέπουν να εγγυώνται τα αποτελέσματα που επιβάλλονται από την παρούσα οδηγία. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

2. Τα μέτρα που προβλέπονται στην παράγραφο 1, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια αναφορά κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 9

Έκθεση

1. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας το αργότερο έως … (**).

2. Το αργότερο έως … (***), η Επιτροπή εκπονεί έκθεση για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και την υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

Άρθρο 10

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 11

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

…,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	*Για το Συμβούλιο*
Ο Πρόεδρος	*Ο Πρόεδρος*
…	…

(*) ΕΕ: να εισαχθεί η ημερομηνία: 4 έτη μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας.

(**) ΕΕ: να εισαχθεί η ημερομηνία: 5 έτη μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας.

(***) ΕΕ: να εισαχθεί η ημερομηνία: 6 έτη μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας.

ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 20 Οκτωβρίου 2005 η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση οδηγίας σχετικά με τη βελτίωση της δυνατότητας μεταφοράς των δικαιωμάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης.

Μετά την έγκριση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο της γνώμης ([1]) του σε πρώτη ανάγνωση στις 20 Ιουνίου 2007, η Επιτροπή ενέκρινε τροποποιημένη πρόταση την οποία παρουσίασε στις 15 Οκτωβρίου 2007 ([2]). Στην τροποποιημένη πρόταση της Επιτροπής ενσωματώνονται πολλές κοινοβουλευτικές τροπολογίες και λαμβάνονται υπόψη οι συζητήσεις που πραγματοποιήθηκαν στο Συμβούλιο. Η τροποποιημένη πρόταση αφορούσε κυρίως την απόκτηση και διατήρηση δικαιωμάτων, αφήνοντας κατά μέρος το θέμα της δυνατότητας μεταφοράς.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή γνωμοδότησε στις 20 Απριλίου 2006 ([3]).

Το Συμβούλιο κατέληξε σε γενική προσέγγιση στις 20 Ιουνίου 2013 ([4]).

Κατόπιν άτυπων διαπραγματεύσεων, οι συννομοθέτες κατέληξαν στις 26 Νοεμβρίου 2013 σε προσωρινή συμφωνία προκειμένου να επιτευχθεί έγκαιρα συμφωνία σε δεύτερη ανάγνωση.

Στις 16 Δεκεμβρίου 2013, το Συμβούλιο κατέληξε σε πολιτική συμφωνία όσον αφορά τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση ([5]).

II. ΣΤΟΧΟΣ

Στόχος του σχεδίου οδηγίας είναι η διευκόλυνση της κινητικότητας των εργαζομένων μεταξύ των κρατών μελών με τη βελτίωση της απόκτησης και της διατήρησης δικαιωμάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης των μελών του συστήματος.

III. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΟΤΕΡΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΕ ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

A. *Διαδικαστικό πλαίσιο*

Βάσει της τροποποιημένης πρότασης της Επιτροπής, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο πραγματοποίησαν διαπραγματεύσεις με σκοπό τη σύναψη συμφωνίας στο στάδιο της θέσης του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση (συμφωνία σε πρώιμη δεύτερη ανάγνωση). Το κείμενο της θέσης του Συμβουλίου απηχεί τον συμβιβασμό που επετεύχθη από τους δύο συννομοθέτες.

B. *Σύνοψη των κυριστέρων θεμάτων*

1. **Νομική βάση**

Ως νομική βάση του συμβιβαστικού κειμένου που απηχεί τη θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση επιλέχθηκε το άρθρο 46 της ΣΛΕΕ.

2. **Πεδίο εφαρμογής και ορισμός του «αποχωρούντος εργαζομένου» (άρθρο 2, άρθρο 3 στοιχείο ζ) και αιτιολογική σκέψη 6)**

Το συμβιβαστικό κείμενο προβλέπει ότι η οδηγία εφαρμόζεται στους αποχωρούντες εργαζομένους που κυκλοφορούν μεταξύ κρατών μελών. Δεν εφαρμόζεται σε εργαζομένους που κυκλοφορούν εντός ενός και μόνου κράτους μέλους. Ωστόσο, σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 6, τα κράτη μέλη μπορούν μολαταύτα να εξετάσουν το ενδεχόμενο να αξιοποιήσουν τις εθνικές τους αρμοδιότητες για να επεκτείνουν τους εφαρμοστέους δυνάμει της οδηγίας κανόνες σε μέλη του συστήματος που αλλάζουν απασχόληση εντός ενός και μόνου κράτους μέλους.

([1]) 10933/07.
([2]) 13857/1/07 REV 1.
([3]) SOC/217.
([4]) 11459/13.
([5]) 17221/13 ADD 1.

Επιπλέον, το συμβιβαστικό κείμενο διασαφηνίζει ότι η οδηγία θα εφαρμόζεται μόνον στις περιόδους απασχόλησης που πραγματοποιούνται μετά την εφαρμογή της. Δεν θα εφαρμόζεται σε συστήματα συνταξιοδότησης που καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 883/2004 ούτε και σε συστήματα που είτε έχουν παύσει να δέχονται νέα ενεργά μέλη είτε υπόκεινται σε μέτρα όπως είναι οι διαδικασίες εκκαθάρισης. Επίσης δεν θα εφαρμόζεται σε συστήματα εγγυήσεων σε περιπτώσεις αφερεγγυότητας, σε συστήματα αποζημιώσεων, σε εθνικά αποθεματικά και σε κατ' αποκοπή πληρωμές που δεν συνδέονται με την παροχή συντάξεων. Από το πεδίο εφαρμογής εξαιρούνται και οι παροχές αναπηρίας. Ορισμένες διατάξεις που αφορούν τη διατήρηση θεμελιωμένων και αδρανοποιημένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων (άρθρο 5) και την ενημέρωση (άρθρο 6) διέπουν και τις παροχές επιζώντων οι οποίες κατά τα λοιπά εξαιρούνται.

3. **Προστασία των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων (άρθρα 4 και 5 και αιτιολογική παράγραφος 23)**

Στο συμβιβαστικό κείμενο που απηχεί τη θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση, οι προϋποθέσεις για την απόκτηση συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων καθίστανται αυστηρότερες ούτως ώστε, στις περιπτώσεις που προβλέπεται περίοδος θεμελίωσης και/ή περίοδος αναμονής, η συνδυασμένη συνολική περίοδος να μην υπερβαίνει τα τρία έτη. Η ελάχιστη ηλικία θεμελίωσης δικαιώματος δεν υπερβαίνει τα 21 έτη.

Όσον αφορά τη διατήρηση των θεμελιωμένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, το συμβιβαστικό κείμενο προβλέπει ότι τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα για να διασφαλίσουν ότι οι αποχωρούντες εργαζόμενοι μπορούν να διατηρούν τα θεμελιωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματά τους στο σύστημα συνταξιοδότησης στο οποίο αποκτήθηκαν. Ωστόσο, τα συστήματα έχουν επίσης τη δυνατότητα να προβαίνουν, με τη συναίνεση του εργαζόμενου κατόπιν ενημέρωσής του, μεταξύ άλλων και για οφειλόμενες επιβαρύνσεις, σε καταβολή στον εργαζόμενο εφάπαξ ποσού που δεν υπερβαίνει το όριο που έχει καθοριστεί σε εθνικό επίπεδο. Όπως εξηγεί η αιτιολογική παράγραφος 23, στόχος είναι να αποφευχθούν οι ιδιαίτερα υψηλές διοικητικές δαπάνες που απορρέουν από τη διαχείριση σημαντικού αριθμού αδρανοποιημένων δικαιωμάτων μικρής αξίας. Από την άλλη, όταν καθορίζουν τα όρια των εφάπαξ ποσών τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την επάρκεια του μελλοντικού συνταξιοδοτικού εισοδήματος των εργαζομένων.

Το συμβιβαστικό κείμενο προβλέπει ότι η μεταχείριση των αδρανοποιημένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων των αποχωρούντων εργαζομένων και των επιζώντων τους ή των αξιών τους είναι σύμφωνη με την αξία των δικαιωμάτων των ενεργών ασφαλισμένων ή την εξέλιξη των καταβαλλόμενων συνταξιοδοτικών παροχών ή με άλλα μέσα που θεωρούνται δίκαιη μεταχείριση.

4. **Ενημέρωση (άρθρο 6)**

Το συμβιβαστικό κείμενο βελτιώνει επιπλέον τα δικαιώματα ενημέρωσης τόσο των ενεργών ασφαλισμένων όσο και των εν αναμονή δικαιούχων και των επιζώντων. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τα ενεργά μέλη συνταξιοδοτικού συστήματος μπορούν, μετά από αίτησή τους, να ενημερώνονται σχετικά με τις συνέπειες μιας ενδεχόμενης λήξης της απασχόλησής τους στα συνταξιοδοτικά δικαιώματά τους. Όταν το σύστημα επιτρέπει νωρίτερα την πρόσβαση σε θεμελιωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα μέσω της καταβολής εφάπαξ ποσού, στην ενημέρωση πρέπει επίσης να περιλαμβάνεται γραπτή δήλωση ότι το μέλος του εν λόγω συστήματος πρέπει να εξετάσει τη δυνατότητα να λάβει συμβουλές σχετικά με την επένδυση του εφάπαξ ποσού για συνταξιοδοτικές παροχές.

Οι εν αναμονή δικαιούχοι πρέπει επίσης να ενημερώνονται, κατόπιν αίτησής τους, σχετικά με την αξία των αδρανοποιημένων δικαιωμάτων τους και τις προϋποθέσεις που διέπουν την μεταχείρισή τους. Σύμφωνα με την οδηγία, οι επιζώντες δικαιούχοι έχουν επίσης δικαίωμα να ενημερώνονται σχετικά με την καταβολή παροχών προς τους επιζώντες που συνδέονται με συστήματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης.

5. **Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο (άρθρο 8)**

Το συμβιβαστικό κείμενο προβλέπει για την μεταφορά στο εθνικό δίκαιο μεταβατική περίοδο τεσσάρων ετών από την ημερομηνία εκδόσεως.

6. **Υποβολή εκθέσεων (άρθρο 9)**

Στο συμβιβαστικό κείμενο περιέχεται το εξής χρονοδιάγραμμα υποβολής εκθέσεων: τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας εντός πέντε ετών από την έναρξη ισχύος της. Ένα έτος αργότερα η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας.

IV. **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ**

Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση απηχεί τον συμβιβασμό που επετεύχθη κατά τις διαπραγματεύσεις μεταξύ Συμβουλίου και Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με τη διαμεσολάβηση της Επιτροπής. Ο συμβιβασμός επιβεβαιώνεται με την επιστολή της Προέδρου της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων (EMPL) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προς τον Πρόεδρο της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων (επιστολή με ημερομηνία 9 Δεκεμβρίου 2013). Στην επιστολή, ο Πρόεδρος αναφέρει ότι θα συστήσει στα μέλη της EMPL και, στη συνέχεια, στην ολομέλεια, να δεχθούν τη θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση χωρίς τροπολογίες κατά τη δεύτερη ανάγνωση του Κοινοβουλίου, με την επιφύλαξη της επαλήθευσης από τους Γλωσσομαθείς Νομικούς των δύο θεσμικών οργάνων.

Το EUR-Lex (http://new.eur-lex.europa.eu) παρέχει άμεση και δωρεάν πρόσβαση στο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο ιστοχώρος αυτός επιτρέπει την πρόσβαση στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* καθώς και στις Συνθήκες, στη νομοθεσία, στη νομολογία και στις προπαρασκευαστικές πράξεις.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση: http://europa.eu

Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
2985 Λουξεμβούργο
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

EL